

μαντοκόλλητον, ὃν καὶ αὐτὴ ἀναγνωρίζει παραχρῆμα ἦτο γαμήλιον δῶρον πρὸς τὸν ἄπιστον σύζυγόν της. Ὁ χρυσόχοος ἀνακρίθει, ἀπῆλθεν, ὅτι τὸν δακτύλιον τοῦτον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πρὸς πώλησιν ἢ ὥραϊα Φροσύνη. Κατασχούσα τὸν δακτύλιον ἢ σύζυγος τοῦ Μουχτάρ, προσκαλεῖ τὴν ἀδελφὴν της, καὶ ἀμφότεραι μεταβαίνουσιν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Βεζίρη. Παρουσιάζονται ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐκτενέουσιν αὐτὸν μετὰ δακρύων καὶ ἐπικαλοῦνται δικαιοσύνην κατὰ τῶν βασιουργῶν τῆς ὥραϊας Ἑλληνίδος, ἣν καταγέλλουσιν οὐ μόνον ὡς ἀκόλαστον, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλλουσαν νὰ σφετερισθῇ ὅλα τὰ πλούτη τῶν συζύγων των. Ὁ Ἄλῃς, εἴτε διότι, ὡς ἐλέγετο, εἶχεν ὁ ἴδιος σχέσεις ἀθεμίτους μετὰ τὸν σύζυγον τοῦ δευτέρου υἱοῦ τοῦ Βελή πασά, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο ν' ἀποβρίψῃ τὰς δεήσεις της· εἴτε διότι πράγματι εἶς τὰς δύο ταύτας νύμφας τοῦ ὤφειλε τὸ κατὰ τὴν ἄνω Ἀλβανίαν κράτος του, καὶ δι' αὐτῶν εἶχεν ἤδη σφετερισθῇ μέγα μέρος χωρὶν παρὰ τοῦ πατρός των Ἰεραήμ, ὁ πεσθῇ ἐπιμαρτυρούμενος ἐνόχους αὐτὸν τὸν πῶνον τοῦ Μωάμεθ, ὅτι θὰ ἐκπληρώσῃ ἣν ἐπεθύμουν δικαίαν ἐκδίκησιν. Μὴ δέλων δὲ νὰ ἐκθέσῃ κανένα ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἀπόντος Μουχτάρ, μεταβαίνει αὐτοπροσώπως καὶ μετὰ τινῶν δορυφόρων του ἐν ὥρᾳ νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Εὐφροσύνης. Διατάξας νὰ ὀραῦσωσι τὴν θύραν, εἰσέρχεται κρατὶν λύγον εἰς τὸν κοιτῶνα, ὅπου ἀνεπαύετο, τὴν ἐξεγείρει τραχέως, καὶ ἐπιδεικνύων πρὸς αὐτὴν τὸν δακτύλιον, τὴν ἐρωτᾷ ἂν τὸν ἀναγνωρίζει. Ἡ δυστυχὴς Εὐφροσύνη, ἐκτὸς ἐαυτῆς, μαντεύει ἀμέσως ἐκ τοῦ συνωφρυνμένου προσώπου τοῦ Βεζίρη τὴν καταδίκην της. Πᾶσα ἄρνησις ἦτο ἀνωφελὴς, ὅθεν καὶ συναθροίσασα καταθέτει πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ τὰ πολυτιμὰ της πράγματα, καὶ ἐξορκίζει αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ, οὗ τινος ἦτο αὐτὸς ὁ πατήρ, καὶ οὕτως ἢ ἄκρᾳ ἀγάπῃ ὑπῆρξεν ἡ δυστυχία της, νὰ λυπηθῇ μητέρα ἀθῶν τῶν. Ἀλλ' οὔτε τὰ δάκρυα οὔτε αἱ δεήσεις της δύνανται νὰ κάμψωσι τὸν Ἄλῃν, ὅστις ἀπεφάσκει τὸν θάνατόν της. Τὴν διατάσσει νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, μὴ ἐπιτρέψας νὰ τὴν συνοδεύσῃ ἄλλος τις πλὴν τῆς εὐνοουμένης δούλης της. Ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὴν αὐλὴν διατάσσει τοὺς δορυφόρους του ν' ἀπαγάγωσιν ἀμφοτέρους εἰς τινὰ ἐλληνικὴν ἐκκλησίαν παρὰ τὰς θύλας τῆς λίμνης, ὅπου κατὰ διαταγὴν του προσάγεται καὶ εἰκοσὶς τις ἐκ τῶν εὐτελεστέρων πορνῶν. Ὅλην τὴν νύκτα ἐκεῖνην διέρχονται προσευχόμενοι καὶ θεωροῦσαι ἐκάστην στιγμὴν παρερχομένην ὡς τὴν τελευταίαν τῆς ζωῆς των. Ἐν τούτοις παρερχεται καὶ ἡ ἐπιούσα, χωρὶς νὰ δοθῇ ἡ θλευρία διαταγῆς. Ὁ Ἄλῃς ἐφαίνεται ὡς αἰσθανθεὶς οἶκτον ἢ ἑλεγχὸν συνειδήσεως. Ἐδίσταται νὰ υπογράψῃ τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, διότι κατὰ τὸν μουσουλμανικὸν νόμον ἡ ποινὴ τῆς ἀκολασίας εἶνε θάνατος, ἡ δὲ ποινὴ αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς Τουρκίσσας καὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας ἀδιακρίτως. Εἶπε δὲ κατόπιν ὅτι ἀνέβαλλε τὴν καταδίκην ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ, ὅτι ἐμελλε νὰ προσέλθῃ τις ἐξαίτομος τὴν χάριν τῶν ἐνόχων. Ἄμα τῆς θανατικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης αἱ κατάδικοι ἐπιβιβάζονται τὴν ἐπιούσαν νύκτα εἰς λέμβον, καὶ ἀπάγονται εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς λίμνης· ἐκεῖ δὲ μία ἐκάστη αὐτῶν ἐγκλεισμένη εἰς σάκκον δερμάτινον κατακρημνίζεται εἰς τὰ κύματα. Ἡ δὲ Εὐφροσύνη καὶ ἡ πιστὴ της δούλη, ἐπιληρωθεῖσαι στιγμῆς τινος, καθ' ἣν οἱ δῆμιοί των δὲν προσεῖχον εἰς αὐτάς, ἐναγκαλιζόμεναι ἀλλήλας μετ' ἀγάπης, καὶ σφιγκτὰ συνενηγκαλιζόμεναι ῥίπτονται ὁμοῦ εἰς τὴν λίμνην μόναι των, ὅπως ὁμοῦ καὶ συναποθάνωσι.

Τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν παρηκολούθησε κατ' ἕνθος καὶ τὸ ἡμέτερον δρᾶμα, ὡς θέλει ἕξ ὁ ἀναγνώστης, ἐλάχιστα δὲ μόνον μετεποιήθησαν, οἷον ἡ πιστὴ δούλη ἀντικατεστάθη διὰ τῆς πιστῆς τροφῆς, συνωδὰ πρὸς τὰς πληροφορίας ἐιδημόνων καὶ ἀξιοπιστῶν μαρτύρων, καθ' ἃς τροφὸς καὶ ὅχι δούλη ἦτο ἡ παρακολούθησάσα τὴν Εὐφροσύνην εἰς τὸν θάνατον. Εἰκότως δ' ἐπράξαμεν οὕτω· διότι, καθ' ἡμᾶς τοῦλάχιστον, ἤθελον εἶναι ἀσέβεια πρὸς τὴν ἀληθειαν καὶ τὴν ἱστορίαν ἢ διαστροφή καὶ παραμύθους γεγονότων προχθεσινῶν καὶ πασιγνώστων, ἔστω καὶ ἐν τῇ ποιήσει. Ἐχρῆμεν ἢ ποιήσας τὰς ἀδείας καὶ τὰς ἐλευθερίας της, ἀλλ' εἰς αὐτάς ἐπιβάλλει ὅρια σεβάστικα καὶ ἀπαράβατα αὐτὴ ἢ φύσις τῶν πραγμάτων, αὐτὰ αἱ περιστάσεις τοῦ ἐκάστοτε ὑποκειμένου θέματος. Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραστήσῃ τὸν Ἀλέξανδρον π. γ. ἢ τὸν Σωκράτην ἄλλως ἢ ὅπως παραδωκεν αὐτὸν εἰς ἡμᾶς ἡ ἱστορία. Ἡ διαστροφή καὶ παραμύθους τῶν προσώπων τούτων χάριν ποιητικῶν δεῖξιν σκο-

πῶν, ἤθελον εἶναι παραβίασις τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως, ἀσυγχώρητος ἅμα καὶ ἄσκοπος, διότι τὸ μὲν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσεβείας ἠθικὸν ἀνοσιούργημα εἶνε βέβαιον, ὅχι ὅμως καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ποιητικὸν ἀποτέλεσμα ἢ κέρδος· οὐδὲ δικαιοῦται ποτε ἡ ποίησις νὰ στηθῇ τὸν ὁρόνον της ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ἄλλ' ὅπως δὲν παραγνωρίζομεν τὸ πρὸς πασιγνώστα ἱστορικὰ γεγονότα καὶ πράγματα ὀφειλόμενον σέβας, οὕτως ἀπαράγραπτα ἐννοοῦμεν καὶ τὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ δικαιώματα τῆς ποιήσεως· διότι ἄλλο βεβαίως ἢ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀλήθεια τῆς ἱστορίας, καὶ ἄλλο ἢ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ποιητικὴ ἀλήθεια. Δύναται τις νὰ διηγῇ ὁλόκληρον τὸν τρωϊκὸν πόλεμον μετὰ πάσης τῆς ἱστορικῆς ἀκριβείας, χωρὶς τὸ ἔργον του νὰ εἶνε ποίησις, καὶ δύναται τις νὰ διηγῇ αὐτὸν ὡς ὁ Ὀμηρος, χωρὶς νὰ παραβιάσῃ μηδὲ κατ' ἐλάχιστον ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου. Πιστὸς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἰδέας ταύτας, ἐσεβάσθην καὶ ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας δράματι τὴν ἱστορίαν ὅπου καὶ ὅπως ἐπρεπεῖν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐλησμονήσα διὰ τοῦτο τὴν ποιητικὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἔργου μου, ἥτις κυρίως συνίστατο εἰς τοῦτο, ν' ἀντικατεστήσῃ τὴν ἀπλῶς εἰπεῖν ἱστορικὴν ἀλήθειαν τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων διὰ τῆς ἐν αὐτοῖς τούτοις τοῖς ἱστορικοῖς προσώποις καὶ πράγμασι ποιητικῆς ἀληθείας].

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ Φιλόπτωχος Ἑταιρία τῶν Κυριῶν γνωστοποιεῖ, ὅτι ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν, εἰς ἃς ὑπεβλήθη τὸ ταμεῖον αὐτῆς, διαρκούσης τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἑτέρως ἐπιδημίας, τὰ οἰκονομικὰ μέσα αὐτῆς κατὰ πολὺ ἡλαττώθησαν καὶ δὲν ἐπαρκοῦσι διὰ τὴν περαιτέρω περιθάλψιν τοσοῦτων ἀπόρων, ὥστε προέβη εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ συστήσῃ μίαν ἀγορᾶν (vente) κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον πρὸς ὄφελος τῆς Ἑταιρίας. Ὅθεν παρακαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ συνδράμωσιν εἰς τὸ φιλόπθρωπον τοῦτο ἔργον ν' ἀποστείλωσιν εἴτε ἐργόχειρα, εἴτε ὁποιαδήποτε ἄλλα εἶδη πραγμάτων, ἅτινα, μετ' εὐγνωμοσύνης γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας, πωληθήσονται κατὰ τὴν ἀγοροπωλησίαν, ἥτις γενήσεται τὴν 12, 13 καὶ 14 Μαρτίου. Τὰ προσφερόμενα εἶδη εἰσὶ δεκτὰ ἀπὸ τοῦδε μέχρι τῆς 8 Μαρτίου εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρίας Ναταλίας Α. Σούτσου προέδρου τῆς Ἑταιρίας.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1627.

Εἶμαι εἰς τὴν κεφαλὴν σου, καὶ χωρὶς τὴν κεφαλὴν μου
 Ὡς τὸ ποτήρι ποῦ πληροῖς
 Ἄν μὲ ἀποκεφαλίσῃς κ' ἐκ δευτέρου, ὅς τὴν πνοήν μου
 Ν' ἀσθενήσῃς εἰμπορεῖς
 Ὁ λαίμυρς, ἡ κεφαλὴ μου καὶ οἱ πόδες μου γυρίζουν,
 Καὶ εἰς πᾶσάν των στροφῶν,
 Ἐνὼ τρώγουν ἀφορέστωις, ἐνταῦτ' ἀδιασκορπίζουν
 Τὴν ὥραν των τροφῆν.

ΔΥΣΕΙΣ

1624.

Κατὰ τοῦτο, ὅτι ὡς αὐτοὶ ἰσχυρίζετο καὶ αὐτὸς ὅτι ἡ γῆ στρέφεται.

1628.

Αέεις — εἰεις.

1626.

La puce.